

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Херсонській області

Слідчий відділ

вул. Лютеранська, 1, м. Херсон, 73000 тел. (0552) 42-21-29
www.ssu.gov.ua, e-mail: svssukh@ukr.net Код ЄДРПОУ 20001728

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Миколаїв

«06» жовтня 2023 року

Слідчий групи слідчих у кримінальному провадженні – старший слідчий в ОВС слідчого відділу Управління СБУ в Херсонській області майор юстиції Головіна Маргарита Євгенівна, у кримінальному провадженні № 22022230000000522 від 12.11.2022 року за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 2 ст. 111, ч.ч. 2, 3, 4, 5 ст. 260, ч. 2 ст. 28, ч.ч. 1, 2 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, згідно ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Марчуку Андрію Олексійовичу,
31.07.1978 року народження,
громадянину України, уродженцю
сmt. Радянське, Радянського району,
АР Крим, зареєстрованому та
проживаючому за адресою: АР Крим,
Сімферопольський район, с. Мирне,
вул. Білова, 20, кв. 4, кім. 11,
ПІН 2870108130, раніше не судимому

про те, що він підозрюється у вчиненні таких кримінальних правопорушень:

- у державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, надання іноземній державі допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинені в умовах воєнного стану, за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України;

- в участі у діяльності не передбаченого законом збройного формування, за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 260 КК України;

- у жорстокому поводженні з цивільним населенням та вчиненні інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України.

Вказані кримінальні правопорушення вчинені при наступних обставинах.

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян

та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці Конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

У результаті вищезазначених подій майже вся територія Херсонської області з 24 лютого 2022 року знаходилась під окупацією Збройних сил РФ. Починаючи з липня місяця до 11 листопада 2022 року Збройними силами

України звільнено (деокуповано) частину території Херсонської області, яка знаходиться на правобережжі річки Дніпро.

Водночас залишаються окупованими територія Скадовського та Генічеського районів, а також частково окупованими територія Каховського та Херсонського районів, що розташовані на лівобережжі річки Дніпро.

Достовірно знаючи про вищевказані обставини, які є загальновідомим фактом, **громадянин України Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження**, перебуваючи на території Херсонської області, у тому числі у місті Херсон, після 24.02.2022 (точний час дата досудовим розслідуванням не встановлені), з ідеологічних та корисливих мотивів, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, переслідуючи мету заподіяння шкоди суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України, умисно вирішив сприяти РФ у підривної діяльності проти України у період воєнного стану.

Так, у квітні-травні місяці 2022 року (більш точний час та дата досудовим розслідуванням не встановлені) Марчук А.О., будучи залученим особою, обвинувальний акт відносно якої направлено до суду, до реалізації спільного плану на придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, відокремлення Херсонської області від України та приєднання її територій до складу Російської Федерації, прийняв рішення перейти на бік ворога в період збройного конфлікту, а також надавати РФ та її представникам допомогу в проведенні підривної діяльності проти України.

Зокрема, у квітні-травні місяці 2022 року (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлений) Марчук А.О. вирішив реалізувати свої амбіції шляхом добровільного зайняття посади «оперуповноваженого» у незаконному збройному формуванні, створеному на тимчасово окупованій території Херсонської області, у тому числі у м. Херсон, під керівництвом особи, обвинувальний акт відносно якої направлено до суду.

У свою чергу, у невстановлені досудовим розслідуванням час та місці особа, обвинувальний акт відносно якої направлено до суду, заручившись підтримкою вищого керівництва країни-агресора, домовився із невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ та представниками окупаційної влади про силове забезпечення йому умов для керівництва незаконним збройним формуванням в Херсонській області, у тому числі шляхом незаконного захоплення приміщень та будівель у м. Херсоні для розміщення вказаного формування та здійснення подальших протиправних дій.

У квітні-травні місяці 2022 року (точний час та місце у ході досудового розслідування не встановлені) для придушення будь-яких проявів незгоди з політикою окупаційної влади та усунення перешкод у реалізації заздалегідь запланованих намірів на тимчасово окупованій території Херсонської області, у тому числі міста Херсон, з числа колишніх працівників правоохоронних органів України та представників інших військових формувань Російської Федерації у

порушення ст. ст. 17 і 65 Конституції України, невідомими досудовим розслідуванням особами створено не передбачене законами України збройне формування за аналогією зі спецслужбою Російської Федерації - «Федеральной службой безопасности», якій присвоєно назву «Государственная служба безопасности Херсонской области».

Для досягнення вказаної злочинної мети, а також для надання іноземній державі допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, у квітні-травні місяці 2022 року (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлений) особа, обвинувальний акт відносно якої направлено до суду, діючи за попередньою змовою групою осіб, усвідомлюючи свої протиправні дії та розуміючи їх протиправні наслідки, очолив т.зв. «Государственную службу безопасности Херсонской области» та приступив до реалізації раніше запланованого злочинного умислу як командир незаконного збройного формування.

У квітні-липні місяці 2022 року, точний час та місце досудовим розслідуванням не встановлені, **громадянин України Марчук А.О.** перейшов на бік ворога в період збройного конфлікту шляхом добровільного вступу на службу до незаконного збройного формування «Государственной службы безопасности Херсонской области», де у період по 11 листопада 2022 року у складі з іншими особами, діяли на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України шляхом втручання у внутрішню політику України, розпалювання сепаратистських та колабораційних настроїв серед населення регіону, участі в інформаційній експансії з боку РФ, створення умов для діяльності на території України представників держави-агресора, примушування до покори патріотично налаштованих громадян, встановлення та нав'язування по всій території Херсонської області політичного режиму Російської Федерації.

З цією метою Марчук А.О. спільно з іншими учасниками т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области», користуючись підтримкою окупаційних військ держави-агресора та свого керівництва в незаконному збройному формуванні, на виконання їх наказів, відшукували та затримували громадян України, у тому числі проукраїнських активістів, противників окупаційної влади, інших цивільних осіб, яких намагались видавати за військових або диверсантів, проводили позасудові репресії над ними, катували, окремих з них примушували надавати неправдиві покази про себе чи членів сім'ї щодо участі у диверсійно-розвідувальних групах, допомозі Збройним силам України.

Крім того, учасники вказаного збройного формування переслідували мету незаконного збагачення за рахунок так званих «викупів» за визволення незаконно утримуваних громадян, тобто вчиняли пограбування осіб.

Реалізуючи політику держави-агресора щодо вчинення протиправних дій стосовно цивільного населення, яке незгодне з діями окупаційної влади, впродовж липня-вересня 2022 року, перебуваючи в окупованому місті Херсон, Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження, за наказом та під

керівництвом особи, обвинувальний акт відносно якої направлено до суду, спільно з іншими співробітниками т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области», діючи за попередньою змовою між собою, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння (дій), передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, без складання будь-яких процесуальних документів, із застосуванням фізичної сили, затримали (нелегально ув'язнили) потерпілих: [REDACTED] Оксану Михайлівну, [REDACTED] р.н., [REDACTED] Дмитра Валерійовича, [REDACTED] р.н., [REDACTED] Віктора Івановича, [REDACTED] р.н.

Після затримання потерпілих проти їх волі доставляли до раніше захопленої офісної будівлі за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15, де останні незаконно утримувались у камерах завчасно підготовленої катівні впродовж різного періоду часу (від однієї доби до більш ніж двох місяців), під час чого їм спричинялись тілесні ушкодження, застосовувалось биття електричним струмом, обмежувалось надання їжі та води, не надавалась належна медична допомога, тобто створювались виснажливі для людського організму умови.

Отже, Марчук А.О., перейшовши на бік ворога в період збройного конфлікту, діючи в умовах воєнного стану, надавав Російській Федерації та її представникам допомогу в проведенні підривної діяльності проти України, застосовувавши незаконне позбавлення волі (нелегальне ув'язнення) цивільних осіб та змушуючи останніх діяти проти своєї волі, визнавати зміну меж територій та державного кордону України на користь держави-агресора, відмовлялись від патріотичних настроїв та заперечувати здійснення збройної агресії проти України.

Таким чином, Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, а саме у державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, надання іноземній державі допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинені в умовах воєнного стану.

Згідно зі ст. ст. 17 і 65 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України є справою всього Українського народу. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України. На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

У квітні-липні місяці 2022 року, точний час та дата досудовим розслідуванням не встановлені, громадянин України **Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження**, підтримуючи збройну агресію Російської Федерації проти України, будучи залученим особою,

відносної якої до суду направлено обвинувальний акт, до реалізації спільного плану на придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, встановлення та нав'язування політичного режиму Російської Федерації та переслідування цивільного населення з проукраїнською позицією, перебуваючи на території окупованої частини Херсонської області, діючи з прямим умислом вступив на службу до незаконного збройного формування так званої «Государственной службы безопасности Херсонской области» на посаду «оперуповноваженого».

При цьому, Марчук А.О., вступаючи до незаконного збройного формування так званої «Государственной службы безопасности Херсонской области», був достовірно обізнаним, що останнє не відноситься до збройних формувань, передбачених Законами України «Про Збройні Сили України», «Про Службу Безпеки України», «Про Національну поліцію», «Про Державну прикордонну службу України», «Про національну гвардію України», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» та іншими законодавчими актами України, якими передбачено створення та функціонування збройних формувань України.

«Государственная служба безопасности Херсонской области» має організаційну структуру, що характеризується наявністю єдиноначальності, підпорядкованості, дисципліни та субординації. Указане формування розділено на підрозділи з визначеним особовим складом, для його учасників введені військові звання, знаки розрізнення, службові посвідчення, вогнепальна (автомати, пістолети) та особиста вибухова (гранати) зброя, характерні для такого формування.

Таким чином, «Государственная служба безопасности Херсонской области» являє собою формування, яке незаконно має на озброєнні придатну для використання вогнепальну та вибухову зброю.

У структурі «Государственной службы безопасности Херсонской области» утворені такі підрозділи: апарат начальника служби, відділ «М», відділ контррозвідувальних операцій, відділ захисту конституційного устрою та боротьби з тероризмом, оперативно-пошуковий відділ, відділ інформаційної безпеки, відділ економічної безпеки, слідчий відділ, відділ спеціального призначення, відділ внутрішньої безпеки, відділ технічного забезпечення, фінансово-економічний відділ т.п.

Загальна чисельність учасників указанного формування становить не менше 70 осіб.

Основним місцем дислокації «Государственной службы безопасности Херсонской области» визначено захоплену будівлю за адресою: м. Херсон, вул. Театральна, 18, а місцем для незаконного утримання громадян – підвальне приміщення офісної будівлі, розташованої за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15, яку поєднали з основним місцем розташування шляхом руйнування паркану, що розділяв суміжні прибудинкові території вказаних будівель.

Діяльність зазначеного не передбаченого законами України формування

спрямована на придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, встановлення та нав'язування політичного режиму Російської Федерації та переслідування цивільного населення з проукраїнською позицією.

Марчук А.О., приймаючи участь у діяльності незаконного збройного формування т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области», за попередньою змовою з іншими особами, реалізуючи спільний план на придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, встановлення та нав'язування політичного режиму Російської Федерації та переслідування цивільного населення з проукраїнською позицією, користуючись підтримкою окупаційних військ держави-агресора та свого керівництва, відшукували та затримували громадян України, у тому числі проукраїнських активістів, противників окупаційної влади, інших цивільних осіб, яких намагались видавати за військових або диверсантів, проводили позасудові репресії над ними, катували, окремих з них примушували надавати неправдиві покази про себе чи членів сім'ї щодо участі у диверсійно-розвідувальних групах, допомозі Збройним силам України.

Крім того, учасники вказаного збройного формування переслідували мету незаконного збагачення за рахунок так званих «викупів» за визволення незаконно утримуваних громадян, тобто вчиняли пограбування осіб.

Реалізуючи політику держави-агресора щодо вчинення протиправних дій стосовно цивільного населення, яке незгодне з діями окупаційної влади, впродовж липня-вересня 2022 року, перебуваючи в окупованому місті Херсон, Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження, за наказом та під керівництвом особи, обвинувальний акт відносно якої направлено до суду, спільно з іншими співробітниками т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области», діючи за попередньою змовою між собою, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння (дій), передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, без складання будь-яких процесуальних документів, із застосуванням фізичної сили, затримали (нелегально ув'язнили) потерпілих: [REDACTED] Оксану Михайлівну, [REDACTED] р.н., [REDACTED] Дмитра Валерійовича, [REDACTED] р.н., [REDACTED] Віктора Івановича, [REDACTED] р.н.

Після затримання потерпілих проти їх волі доставляли до раніше захопленої офісної будівлі за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15, де останні незаконно утримувались у камерах завчасно підготовленої катівні впродовж різного періоду часу (від однієї доби до більш ніж двох місяців), під час чого їм спричинялись тілесні ушкодження, застосовувалось биття електричним струмом, обмежувалось надання їжі та води, не надавалась належна медична допомога, тобто створювались виснажливі для людського організму умови.

Отже, Марчук А.О., діючи у складі незаконного збройного формування т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области», незаконно затримував цивільне населення, поміщав їх до місць несвободи, тобто взяв участь у його протиправній діяльності на окупованій території Херсонської

області, спрямованій на встановлення та нав'язування політичного режиму Російської Федерації та переслідування цивільного населення з проукраїнською позицією.

Таким чином, Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 260 КК України, тобто в участі у діяльності не передбаченого законом збройного формування.

Відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та Російська Федерація (далі за текстом – Конвенція), сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто «horsdecombat» унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поведуться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

- a) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;
- b) захоплення заручників;
- c) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження;
- d) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні (стаття 3 Конвенції).

Відповідно до положень ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поводження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

У силу положень ст. 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Згідно зі ст. 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові досліді, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до ст. 33 вказаної Конвенції жодну особу, що перебуває під захистом, не може бути покарано за правопорушення, якого вона не вчинила особисто. Колективні покарання, так само як і будь-які залякування чи терор, забороняються. Пограбування забороняються. Репресалії стосовно осіб, які перебувають під захистом, та їхнього майна забороняються.

Згідно із ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Статтею 43 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Протокол I або Додатковий протокол I) передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує додержання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Особи, які входять до складу збройних сил сторони, що перебуває в конфлікті (крім медичного і духовного персоналу, про який ідеться у статті 33 Третьої конвенції, є комбатантами, тобто вони мають право брати безпосередню участь у воєнних діях.

Статтею 44 Конвенції (Протокол I) передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов'язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у

зв'язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Крім того, статтею 51 Конвенції (Протокол I) визначено, що цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями. З метою здійснення цього захисту, на доповнення до інших застосовуваних норм міжнародного права, за всіх обставин слід додержувати таких норм.

Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення.

Цивільні особи користуються захистом, передбаченим цим розділом, за винятком окремих випадків і на такий період, поки вони беруть безпосередню участь у воєнних діях.

Заборонено напади на цивільне населення або на окремих цивільних осіб у порядку репресалій.

Будь-яке порушення цих заборон не звільняє сторони, що перебувають у воєнному конфлікті, від їх правових зобов'язань щодо цивільного населення й цивільних осіб, у тому числі від зобов'язань вживати запобіжних заходів, передбачених у статті 57.

Крім того, статтею 75 Конвенції (Протокол I) встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті I цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Женевськими Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поведуться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Поряд з цим згідно ч. 2 ст. 75 Конвенції (Протокол I) заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні.

У квітні-липні місяці 2022 року, точний час та дата досудовим розслідуванням не встановлені, але не пізніше 28.07.2022,

громадянин України Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 р.н., добровільно вступив на службу до незаконного збройного формування «Государственной службы безопасности Херсонской области» на посаду «оперуповноваженого», де у складі з іншими особами з метою зміни меж території та державного кордону України, реалізуючи спільний план на придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, відокремлення Херсонської області від України та приєднання її територій до складу Російської Федерації відшукували та затримували громадян України, у тому числі проукраїнських активістів, противників окупаційної влади, інших цивільних осіб, яких намагались видавати за військових або диверсантів, проводили позасудові репресії над ними, катували, окремих з них примушували надавати неправдиві покази про себе чи членів сім'ї щодо участі у диверсійно-розвідувальних групах, допомозі Збройним силам України.

Крім того, учасники вказаного збройного формування переслідували мету незаконного збагачення за рахунок так званих «викупів» за визволення незаконно утримуваних громадян, тобто вчиняли пограбування осіб.

28.07.2022 у денний час доби (точний час досудовим розслідуванням не встановлено), перебуваючи за адресою: м. Херсон, вул. [REDACTED], Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 р.н., діючи за наказом та під керівництвом особи, відносно якої обвинувальний акт направлено до суду, спільно з іншими невстановленими на даний час досудовим розслідуванням співробітниками т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области» у кількості 4 осіб, будучи озброєними вогнепальною автоматичною зброєю, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння (дій), передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, без дозволу власника та будь-яких дозвільних документів, проникли до приміщення [REDACTED] Оксани Михайлівни, [REDACTED] р.н., після чого, погрожуючи останній та іншим присутнім працівникам позбавленням життя у разі непокорі, змусили всіх присутніх знаходитись на місцях.

Після цього Марчуком А.О. спільно з іншими невстановленими на даний час досудовим розслідуванням особами без надання жодних дозвільних документів проведено обшук [REDACTED] приміщення [REDACTED], під час якого викрадено (вилучено): системний блок від комп'ютеру вартістю 14 000, 00 гривень, ноутбук ASUS вартістю 14 000, 00 гривень, ноутбук HP вартістю 14 000, 00 гривень, [REDACTED] у кількості 5 шт., загальною вартістю 700, 00 гривень, р[REDACTED] за 2022, 2021, 2014 роки, довіреності за 2022 рік, бланки [REDACTED] документів у кількості 6 шт. вартістю 153, 00 гривні, печатка вартістю 430, 00 гривень, тим самим завдано потерпілій матеріальної шкоди на загальну суму 43 283, 00 гривень, тобто пограбовано цивільну особу, чим грубо порушено вимоги ст. 33 Конвенції.

Потім вказані особи покинули місце вчиненого злочину, заволодівши зазначеним вище майно та обернувши його на власну користь.

07.08.2022 у денний час доби (точний час досудовим розслідуванням не встановлено), перебуваючи за адресою: м. Херсон, просп. [REDACTED] неподалік будівлі [REDACTED], невідновлені на даний час досудовим розслідуванням співробітники т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области» у кількості 5 осіб, діючи за наказом та під керівництвом особи, відносно якої обвинувальний акт направлено до суду, будучи озброєними вогнепальною автоматичною зброєю, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння (дій), передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, погрожуючи спричиненням тілесних ушкоджень, незаконно затримали потерпілого [REDACTED] Віктора Івановича, [REDACTED] р.н., який в цей час перебував на вулиці, змусивши його сісти до автомобілю типу «мікроавтобус».

Після чого, демонструючи можливість застосування вогнепальної зброї (автоматів), яка перебувала при них, із подальшим застосуванням фізичного насильства, яке виразилось у спричиненні ударів ногами в область тулубу, одягли останньому на голову пакет, закривши очі, тим самим здійснили незаконне затримання особи, яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (Російської Федерації).

Далі [REDACTED] В.І. проти його волі, на автомобілі доставлено до будівлі за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15, де останній незаконно утримувався з 07.08.2022 по 22.10.2022 (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено), що є порушенням пункту «а» статті 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

Упродовж всього часу незаконного утримання потерпілого періодично допитували у підвальному приміщенні та на першому поверсі. Під час допитів останнього пристібали до стільця пластиковими застітками, з пакетом на голові, та незважаючи на надання відповідей на поставлені запитання, співробітниками незаконного збройного формування т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области» спричинялись тілесні ушкодження, зокрема биття кийками, руками та ногами по всьому тілу, голові, електричним струмом.

Потерпілий [REDACTED] В.І. утримувався в умовах, які відповідають критеріям образливого та принизливого поводження з особами, у підвальному приміщенні, без вікон та природнього освітлення, без опалення, з постійно увімкненим світлом або без такого, без будь-яких меблів, вода та їжа надавалась у незначних розмірах через тривалий проміжок часу (від 1 доби до 5 діб).

Також у період утримання [REDACTED] В.І. (точна дата та час у ході досудового розслідування не встановлені) оперуповноважений Марчук А.О., діючи за попередньою змовою з іншими військовослужбовцями т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области» неодноразово позбавляв потерпілого сну впродовж тривалого періоду часу шляхом заборони засинати під загрозою спричинення тілесних ушкоджень, що є порушенням ст. 147 Конвенції.

До моменту звільнення з катівні потерпілого морили голодом та протиправно утримували за вищевказаних умов у камері підвального приміщення за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15.

22.10.2022 потерпілого [REDACTED] В.І. примусово вивезено з м. Херсона на узбіччя дороги поблизу невстановленого саду, який розташований в Херсонському районі Херсонської області, де після імітації розстрілу з пакетом на голові залишено, тобто звільнено з місця утримання.

04.09.2022 у вечірній час доби (точний час досудовим розслідуванням не встановлено), перебуваючи за адресою: м. Херсон, вул. [REDACTED], [REDACTED], невстановлені на даний час досудовим розслідуванням співробітники т.зв. «Государственной службы безопасности Херсонской области» у кількості 10 осіб, діючи за наказом та під керівництвом особи, відносно якої обвинувальний акт направлено до суду, будучи озброєними вогнепальною автоматичною зброєю, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння (дій), передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, проникли до місця мешкання [REDACTED] Дмитра Валерійовича, [REDACTED] р.н., після чого погрожуючи останньому, демонструючи можливість застосування вогнепальної зброї (автоматів), яка перебувала при них, із подальшим застосуванням фізичного насильства, яке виразилось у заламуванні рук за спину, одягли останньому на голову пакет, закривши очі, та кайданки на руки, тим самим здійснили незаконне затримання особи, яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (Російської Федерації).

Потім представниками т.зв. «Государственной службы безопасности» проведено обшук речей потерпілого [REDACTED] Д.В., у ході чого вилучено мобільний телефон, прапор України, бінокль, флеш-носій. Далі [REDACTED] Д.В. проти його волі, на автомобілі доставлено до будівлі за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15, де останній незаконно утримувався з 04.09.2022 по 22.10.2022 (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено), що є порушенням пункту «а» статті 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

Упродовж перших днів незаконного утримання, до 18.09.2022, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, потерпілий [REDACTED] Д.В. періодично допитувався співробітниками т.зв. «Государственной службы безопасности», у тому числі, оперуповноваженим Марчуком А.О. із застосуванням фіксації в одному положенні протягом декількох годин, що супроводжувалось постійним побиттям палицею, руками, ногами по всьому тілу, одяганням протигазу, перекриванням доступу повітря, застосуванням електричного струму за допомогою заздалегідь підготовленого пристрою. Надання відповідей на поставлені запитання не зумовлювали припинення жорстокого поводження з потерпілим, зокрема застосування вищевказаних тортур. Одночасно, до моменту звільнення потерпілого морили голодом та

протиправно утримували за вищевказаних умов у камері підвального приміщення за адресою: м. Херсон, вул. Пилипа Орлика, 15, що є порушенням ст. 147 Конвенції.

22.10.2022 потерпілого [REDACTED] Д.В. примусово вивезено з м. Херсона на узбіччя дороги поблизу невстановленого саду, який розташований в Херсонському районі Херсонської області, де після імітації розстрілу з пакетом на голові залишено, тобто звільнено з місця утримання.

Отже, Марчук А.О., діючи за попередньою змовою з іншими військовослужбовцями та представниками окупаційної влади Російської Федерації, знаходячись на території тимчасово окупованого міста Херсон, вчинив жорстоке поводження з цивільним населенням, що виражалось у завданні сильних фізичних (побоїв і тілесних ушкоджень) та психологічних страждань (погроза вбивством) нелегально затриманим особам, тобто у вчиненні катування останніх; а також вчинив інші порушення законів та звичаїв війни, які полягали у пограбуванні цивільних осіб, чим грубо порушив ст.ст. 3, 27, 31, 32, 33, 147 Конвенції, ч. 2 ст. 51, ст. ст. 75 Додаткового протоколу I Конвенцій.

Таким чином, Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, тобто у жорстокому поводженні з цивільним населенням та вчиненні інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

За сукупністю своїх умисних дій та викладених вище обставин Марчук Андрій Олексійович, 31.07.1978 року народження, підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 111, ч. 2 ст. 260, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

Слідчий у кримінальному провадженні –
старший слідчий в ОВС слідчого відділу
Управління СБУ в Херсонській області,
майор юстиції

Маргарита Євгенівна Головіна

ПОГОДЖЕНО

Прокурор групи прокурорів
у кримінальному провадженні –
заступник начальника відділу процесуального
керівництва та підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту,
Херсонської обласної прокуратури

Анастасія Сергіївна Чепуріна

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Одночасно підозрюваному Марчуку А.О. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

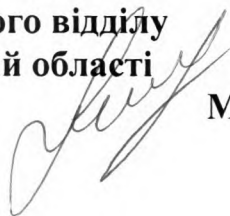
Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____)
Захисник _____)

«___» годин «___» хвилин «___» _____ 2023 року.

Повідомлення про підозру вручив та права роз'яснив:

**Слідчий у кримінальному провадженні –
старший слідчий в ОВС слідчого відділу
Управління СБУ в Херсонській області
майор юстиції**

Маргарита Євгенівна Головіна